

dommeren ikke sætter sig i Virksomhed, uden at der dertil er givet ham Anledning fra den anklagende Myndighed, saa kan dog ogsaa Undersøggelsesdommeren i enkelte Tilfælde, hvor der er periculum in mora, som man siger, foretage de fornødne Skridt og berømme det fornødne til den anklagende Myndighed; men det, som jeg sætter Pris paa, og som jeg anser for absolut nødvendigt, det er, at, naar Sagen af den anklagende Myndighed, af Politimyndigheden, Statsanklageren eller hvem det nu bliver, er sat i Virksomhed hos Undersøggelsesdommeren, saa maa den blive hos ham, og saa maa han være den, som fører den hele Undersøggelse tilende. Jeg tror, at det er farligt at lade de administrative Myndigheder, Anklagemyndigheden, være en absolut vedblivende Betingelse for ethvert Skridt, som den undersøgende Dommer skal foretage; jeg anser det altsaa for at være i sin Orden, som det er foreslaet af Hæretallet i § 231, at Forundersøgelsen, efter at den først er reist og er bleven admitteret, føres tilende og til et Resultat af den undersøgende Dommer. Det Forslag, som Kommissionens Mindretal har fremsat, anser jeg for at være i højeste Grad betænkeligt, og det er jo ogsaa en Kjendtgjerning, at man ikke andetsteds f. Ex. hverken i Frankrig eller i Tydskland, har villet opgive den undersøgende Dommers Myndighed til at føre Sagen videre væsentlig i den inkvisitoriske Proces' Former. En anden Sag er det, at, naar Offentlighed og Mundtlighed ogsaa skal indføres saavidt muligt i den hele Proces, saa maa der under Undersøgelsen staves Garantier, som ikke kunne tænkes i den nuværende, men i den Henseende forekommer Udkaftet mig ogsaa tilfredsstillende. Der er givet den Sigtede enhver Ret, som han har Krav paa at have, og jeg skal i den Henseende blot gjøre opmærksom paa, at efter Udkaftet vil Forundersøgelsen dog alligevel blive offentlig i Reglen; den Sigtede har Ret til at antage et Forsvar ogsaa under Forundersøgelsen, den Sigtede er i Reglen befriet til at være tilstede ved Forhørene ved Syn og Skjøn, der optages af den undersøgende Dommer; i det Tilfælde, han er fængslet, vil han ogsaa i Reglen være berettiget til, naturligvis med Sagtagelse af de fornødne Forsigtighedsregler, at konferere med sit Forsvar, og at det overhovedet, hvor den undersøgende Dommer lige overfor den Sigtede negter ham et Forlangende i Retning af Forsvar og Offentlighed og Mundtlighed, er Dommerens Pligt at affige en Kjendelse, som da kan blive Gjenstand for Bepaaring til højere Ret. I saa Henseende har jeg altsaa Intet mod det foreliggende Lovforslag at erindre. Den væsentligste Anke, jeg har mod dette Lovforslag ligesom mod det om den borgerlige Retsspleie, er og bliver den, at man har villet gennemføre Umiddelbarhedsprincippet med den Virkning, at man udelukker Appel til Højesteret.

Jeg omtaler selvfølgelig ikke de Sager, i hvilke Rævninger have dømt; det er engang et Axiom, at, naar Rævninger have dømt, saa kan der ikke være Andre, der kunne dømme bedre end disse Rævninger, og jeg indrømmer, som det ogsaa er fremhævet af den ærede foregaende Taler, at dette Udkaft dog, saasnart Rævningerne have udtalt en Domsfældelse, giver Garantier, som jeg for mit Vedkommende ganske vist savner i andre Retssystemer. Jeg lader altsaa det ligge, men alle andre Steder, hvor det er 5 retslærde Dommere, der have dømt, og hvor man paa Grund af Umiddelbarhedsprincippet's Hævdelse ikke vil lade Sagen komme til Prøvelse for Landets Højesteret, kan jeg ikke billige det. Hvor megen Pris end kan sætte paa den friske mundtlige Forhandling, der finder Sted for Landsretten, det Indtryk, man faar af at høre Vidnerne umiddelbart i Retten, har jeg dog den Tro, at det ogsaa kan tænkes, at det netop kan gøre selv for 5 lovlærde Dommere til Overraskelse og til et mindre korrekt Udtryk, som det aldeles ikke kan være til Skade saavel i Forsvarets som i Anklagens Interesse at lade prøve af 9 Højesterets Dommere. Jeg anser det ikke for rigtigt, at man her ligesaa vel som i Civilprocessen har villet opgive Protokoleringen af Vidnernes Udsagn. Jeg forstaaer ikke, hvorledes man drifter sig til det, som man intet andet Sted har gjort Forsøg paa. Jeg skal imidlertid ikke, hvad dette Punkt angaar, da jeg har udtalt mig udsjællig angaaende det under den tidligere Sags Forhandling, komme videre ind derpaa. Jeg er kun af den Mening, at selve Landsrettens Domme maa, ogsaa hvad Bepaaret angaar, undergives Højesterets Prøvelse, og det vil ikke være vansteltigt i den Henseende at foretage de fornødne Forandringer i Lovforslaget. Dertil kommer ogsaa som et Moment, der taler herfor, at i § 231 har man for hele Forundersøggelsens Vedkommende i Virkeligheden opgivet Umiddelbarhedsprincippet. Der protokolterer man alle Udsagnene, og det ses derfor ikke, hvorfor man ikke ogsaa kan udstrække denne Protokolation og denne Fikering, saavel af Tilstaaelsen som af Vidnernes Udsagn, til ogsaa at finde Sted under den Forhandling, som finder Sted ved Landsretterne.

Bale: Skaar udtalte jeg, at jeg ikke troede at faae Anledning til oftere at tage Ordet i denne Sag, men efter at jeg idag har hørt det Foredrag, der holdtes af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgtreds (Kjæmestad), kan jeg ikke negte, at jeg tror, jeg som et af de læge Medlemmer i denne Sal skylder at sige nogle Modbemærkninger dertil. Jeg kan ikke negte, at det var med Forbauselse, jeg hørte, hvad der blev fremsagt af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgtreds. Det ærede Medlem, som har havt Del i Forarbejderne til dette Forslag, har blandt Andet ved